

IJsbeer

Wetenschappelijke naam *ursus maritimus*

IJsberen zijn zoogdieren. Ze komen voor op en rond de Noordpool waar het kouder kan worden dan -40°C !

Mannetjes worden ongeveer 3 meter lang en wegen 400 tot 650 kilogram. Vrouwtjes zijn kleiner, rond de 2 meter lang en meestal wegen ze tussen de 200 en 400 kilogram. Daarmee zijn ze de grootste op het land levende vleeseters. In het wild worden ze 15 tot 20 jaar oud. In dierentuinen wel 40 jaar.

Roofdier

IJsberen jagen het liefst op zeehonden. Daarnaast eten ze ook aas, vis, zeevogels en eieren. Ook vuilnis van mensen kan een voedselbron voor ze zijn. Af en toe jagen ze ook op walrussen, beluga's en narwals. Ze zijn tussen juli en november aan land en eten dan ook bessen. IJsberen hebben een uitstekende neus en ruiken hun prooi al op een kilometer afstand. Als het erg koud is en er weinig voedsel te vinden is, houden ze een winterrustperiode om te kunnen overleven.

Leefgebied

IJsberen leven op de Noordpool en Groenland en in Noord-Amerika en Rusland. Op deze kaart kun je zien waar ze in Europa voorkomen.

Ze leven het liefst alleen in hun eigen territorium. Dat is tussen 100 en 8000 km² groot.

Warm blijven

Zoogdieren zijn warmbloedig. Ze hebben dus een vaste lichaamstemperatuur. Om in de poolkou warm te kunnen blijven, heeft een ijsbeer een vacht van twee lagen dik. Een toplaaag en een onderlaag. Verder heeft een ijsbeer een flinke onderhuidse vetlaag, die goed isolerend werkt.

De toplaaag van de vacht is een laag van lange haren met een laagje olie eromheen. De toplaaag doet precies hetzelfde als een winterjas. Een winterjas heeft aan de buitenkant een laag die geen wind en water doorlaat. De toplaaag is een beschermende laag om de beer warm en droog te houden. Wanneer een ijsbeer gaat zwemmen, voorkomt de toplaaag dat de onderlaag nat wordt. Als een beer uit het water komt, kan hij alle water van zich afschudden, precies zoals een natte hond zich droog schudt.

De onderlaag is een zachte laag, die hetzelfde doet als een wollen trui. Het is dik en wollig en houdt de warmte van de ijsbeer vast. Alle kleine ruimtes tussen de haren werken precies hetzelfde als de kleine ruimtes tussen de draden van een wollen trui. Ze houden de lucht vast en zo blijven wij warm in een trui en de ijsbeer in zijn vacht.

In water en op land

IJsberen kunnen goed zwemmen. Ze gebruiken hun voorpoten als peddels, terwijl hun achterpoten als roer dienen. Bij het zwemmen houden ze de neusgaten dicht en de ogen open. IJsberen kunnen ook onder water zwemmen en houden dit 2 minuten lang vol, zonder opnieuw adem te halen.

Op de voetzolen van ijsberen zitten een heleboel kleine kussentjes. Hierdoor houdt hij goed grip op het ijs, waardoor hij niet snel uitglijdt. Bij het rennen kan hij een snelheid van wel 40 kilometer per uur halen.

Jongen

Als ijsberen tussen de 3 en 8 jaar oud zijn, worden ze volwassen en kunnen jongen krijgen. Dan gaan ze op zoek naar een partner. De paartijd loopt van maart tot mei. Ze moeten wel een paar keer paren, voordat er een eicel vrijkomt bij het vrouwtje.

De eicel wordt bevrucht, maar nestelt niet gelijk in de baarmoeder om te groeien. Dat gebeurt pas later. Dit heet verlate implantatie.

In de winter worden 1, 2 of 3 ijsbeerjongen geboren in een sneeuwhol dat de moeder zelf heeft gegraven. De jongen zijn niet veel groter dan een volwassen rat en wegen maar 500 gram. Pas na 3 maanden verlaten moeder en jongen het sneeuwhol. Jonge ijsberen blijven wel tweeënhalf jaar bij hun moeder.

Bedreiging of bescherming

In het wild leven nog tussen de 20.000 en 25.000 ijsberen, maar hun aantal gaat achteruit. Ze hebben last van de klimaatverandering. Het poolijs smelt en daardoor kunnen ze minder goed op zeehonden jagen. Omdat er minder ijs is, komen schepen steeds dichterbij en hun motorgeluid verstoort de vrouwtjes met jongen in hun sneeuwholen.

Een andere bedreiging is de vervuiling. Er komen veel PCB's in het milieu terecht. Dat zijn giftige stoffen, die mensen hebben gemaakt. Prooidieren van de ijsberen hebben al veel van die stoffen binnen gekregen. Maar in de lichamen van ijsberen hopen die hoeveelheden zich op. Daardoor krijgen vrouwtjes bijvoorbeeld minder jongen.

Bovendien jagen er nog steeds mensen op ijsberen, maar dat lijken er gelukkig steeds minder te worden.

In de Verenigde Staten zijn ijsberen uitgeroepen tot bedreigde diersoort. In Canada en Rusland maakt men zich wel zorgen om de ijsbeer, maar ze worden nog niet gezien als een bedreigde diersoort. In dierentuinen is in 2006 een fokprogramma voor ijsberen gestart. Hopelijk blijft de soort daardoor bestaan.

